

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESAARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla, . . . 45 lei
 6 luni 20
 3 luni 10
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98 —

D-l D. R. Ioanițescu, distinsul nostru confrate din Baroul de Ilfov, a susținut zilele acestea, cu'n deosebit succes, dinaintea Facultății de Drept din București, teza sa de doctorat tratând: *Contractul de asigurare. Istoricul. Interpretarea art. 442—477 c. com.*

D-l Ioanițescu fiind proclamat doctor în drept, a fost viu felicitat de către Comisiunea examinatoare.

SUMAR

— Modificarea unor articole din legea de organizare judecătorească, raportul dresat de d-l deputat-raportor Stelian Popescu; *Judecătorii provizori*. Este judecătorilor provizor un grad ierarhic? O flagrantă călcare a legii judecătorilor de ocoale, de d-l Boldur Soroca.

JURISPRUDENȚA:

— Casație s. II: *Procurorul general al Curții de apel cu Emil V. Negrea* (Prescripția de 5 ani prevăzută de art. 597 pr. penală pentru pedepse pronunțate în materie corecțională, curge dela data hotărârii care a pronunțat pedeapsa în ultimă instanță, iar nu din ziua expirării termenului de recurs sau din ziua respingerii recursului).

— Casație s. II: *Sebastian Belbrani și Preotul V. Ionescu, condamnați pentru dare de foc* (Pentru aplicarea art. 47 c. p. instanța de fond trebuie să stabilească anume faptele care ar constitui elementul provocațiunii, specificând și caracterizând prin care anume mijloace din cele prevăzute de acest articol agentul a fost provocat la comiterea crimei, și în lipsa cărora provocațiune nu poate fi), cu o Notă critică de d-l profesor I. Tanovicianu;

— Curtea de apel Craiova s. I: *Petre P. Doldur zis Preoțescu cu Vancu S. Nenoeici* (Autoritatea lucrului judecat se determină nu după motivele ce invocă o parte sau cealaltă, ci după obiectul dedus judecătoreji);

— Judecătoria Ocol. Budești-Argeș: *Ion Lahovari cu Ion Labă* (Despre uzul și abuzul dreptului de proprietate).

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de Casație

Casație s. I: No. 1: Legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea. — Instruinări de loturi mici. — Nulitatea unor asemenea instruinări. — De cine poate fi invocată. — Art. 26 din lege; *No. 2: Rentă viageră.* — Suverana apreciere a contractului intervenit între părți. — Dacă un pământ rural poate face obiectul unui contract de rentă viageră. — Art. 1647 c. civ.; *No. 3: Acțiuni în petițiune de ereditate.* — Competința judecătorului de ocol a le judeca până la valoarea de 3000 lei. — Dreptul acelei instanțe de a judeca și verice excepțiuni relative la starea civilă a persoanelor din proces. — Legitimarea copiilor naturali. — Legea din 1906. — Recunoaștere făcută înainte de căsătorie. — Dreptul părinților a legitima pe copii prin căsătorie. — Cazul în care copii nu pot beneficia de dispozițiile legii din 1906. — Art. 34 și 83 legea jud. de ocoale și 304 c. civil.

Casație s. II: No. 1: Urmărire imobiliară. — Motive ce nu se pot propune direct în casație. — Perimarea comandamentului. — Neregularitatea afișelor și publicațiilor; *No. 2: Urmărire de venituri.* — Pământ rural. — Validarea urmăririi prin hotărâre definitivă. — Contestație. — Dacă pe această cale se poate reveni, sub cuvânt că pământul e inalienabil. — Soluție negativă. — Autoritatea lucrului judecat; *No. 3: Pământ rural.* — Urmărire veniturilor lui. — Admisibilitatea în principiu. — Limita în care ele pot fi urmărite. — Art. 110 l. j. p. și 433 pr. civilă; *No. 4: Faliment.* — Scoaterea în vânzare a imobilului falitului de judecătorul sindic. — Contestație

din partea soției falitului. — Respingerea ei. — Neapelabilitatea sentinței tribunalului. — Art. 525 și 533 pr. civ. și art. 810 c. com.

Casație s. III: No. 1: Societate comercială. — Persoană juridică. — Recurs semnat cu numele firmei sociale, fără arătarea persoanei fizice. — Nulitate; *No. 2: Mărturisire.* — Declarație făcută în instanță de un avocat în prezența părții. — Treccrea ei în procesul verbal al ședinței, fără a se îndeplini cerințele art. 232 pr. civilă. — Opozabi itatea ei; *No. 3: Faliment.* — Co merciant. — Manifestarea și realizarea intențiunii de a face comerț — Săvârșirea unor acte caracteristice comerțului. — Dacă poate fi considerat ca comerciant, deși n'a făcut niciun act de exercițiu a profesiei, — Art. 7 cod. comercial.

Modificarea unor articole din legea de Organizare Judecătorească

Cititorii noștri în mare parte fiind magistrați, ne facem o datorie publicând în acest număr studiosul și interesantul raport întocmit de către d-l Stelian Popescu, deputat-raportor la «Proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de organizare judecătorească» ce a fost depus zilele trecute, la Cămară, de către d-l Ministru de Justiție.

Domnilor deputați,

Într'un Stat bine organizat, prima grijă a acelor ce au răspunderea conducerii lui, trebuie să fie asigurarea distribuirii justiției, fără de care Statul nu poate trăi.

Statul, care voește să fie stimat în afară, solid și neclintit înăuntru, nu poate să aibă altă grijă mai mare și alt bun mai prețios de păstrat și de cultivat în națiune, decât sentimentul dreptului. Această grijă este una din datoriile cele mai înalte și cele mai importante ale pedagogiei politice. În puterea, în tăria sentimentului juridic al fie-cărui cetățean, Statul posedă izvorul cel mai abundent de energie pentru el însuși, garanția cea mai neclintită a trăiniceii sale în interior ca și în exterior.

Din această cauză aproape toți legiuitorii, la toate popoarele, s'au ocupat în primul rând de înfăptuirea acestor adevăruri eterne. Strămoșii noștri

Romani, poporul rege, care în cultivarea dreptului nu a fost egalat până azi de nici un alt popor, după ce a supus lumăa cu armele, a așezat pe justiție temelia dominațiunii sale, spunând cu mândrie secolelor următoare: «*Justitia fundamentum regnorum*».

Nu este însă deajuns ca sentimentul juridic să fie cultivat într'un Stat, pentru ca dreptatea să fie asigurată tuturor locuitorilor acelu Stat, căci dacă, la urma urmelor, ideia de drept este înăscută aproape în fie-care individ, lupta este mijlocul de a o căpăta. Celebful *D-r Rudolf von Jhering*, în nu mai puțin celebra sa carte «*La lutte pour le Droit*», zice că *toate drepturile omenirii au fost câștigate luptând. Dreptul nu este o teorie pură, ci o forță vie.*

Din necesitatea socială de a lupta în mod organizat, pentru a câștiga drepturile de alții contestate, s'a născut organizarea judecătorească.

Cu prilejul desvoltării interpelării mele de la 12 Februarie a. c. am arătat că *Dreptatea este și funcțiune de organizare judecătorească* și rugam pe d-l ministru al justiției să vadă, că legea actuală de organizare judecătorească, deși relativ nouă, fiind-că peste ea nu au trecut epocile cari trecuseră peste celelalte legi de organizare judecătorească, totuși are nevoie de a fi modificată, căci alt-fel sentimentul de dreptate scade în public, mai ales în pătura cea mare, cea nevoiașă a poporului nostru.

Trei legi importante de organizare judecătorească am avut până azi.

Prima la anul 1864, a doua la 1890 și a treia la anul 1909, căreia puține modificări i s'a adus în 1911 și 1912 de actualul domn ministru de justiție.

Problema cea mare, care și-o pune orice legiuitor în materie de organizare judecătorească, este recrutarea magistraților.

În legea dela 1864, prima și cea mai importantă condițiune care se cere pentru a fi numit în magistratură, eră de a fi om cinstit; iar a doua, nescrisă în lege eră de a fi născut boer, sau pe lângă o curte boerească. Eră pe atunci începutul vieții noastre de Stat constituțional și din cauza puținilor cărturari ce aveau pe atunci țara, legea aceasta a ținut până la 1890.

La această epocă, o nouă lege de organizare

judecătorească pune principiul că pe viitor, nimeni nu poate fi numit în tribunale și Curți, dacă nu are titlul de licențiat sau doctor în drept. Această lege înseamnă un vădit progres față de trecut, și pentru a demarca și mai bine deosebirea de trecut, introduce principiul inamovibilității la judecătorii dela Curți și la președinții dela tribunale. Nici un criteriu nu era în această lege, asupra chipului alegerii și facerii numirii magistratului. Bunul plac al ministrului sau presiunea ce o făcea asupra lui oamenii politici ai zilei, era tot ce determină numirea. Timp de 19 ani cât a domnit această lege s'a văzut toate defectele sistemului pe care îl întronase. Nu se mai putea merge înainte cu acest sistem, fără a periclită credința în dreptate, pe care fiecare cetățean trebuie să o aibă în Statul din care face parte.

La 1909 s'a votat legea actuală de organizare judecătorească, care pleacă dela două mari idei:

a) Sistem de recrutare;

b) Garantarea situațiunii tuturor judecătorilor.

Ca sistem de recrutare, plecând dela principiile democratice, legiuitorul din 1909 a ales ca cel mai bun *concursul și stagiul*; iar ca garanție a situațiunii s'a introdus *inamovibilitatea* la toți judecătorii, afară de membrii parchetului, cărora li s'a asigurat oarecare stabilitate, până aci necunoscută.

Cu această din urmă lege am intrat în faza hotăritoare a organizării magistraturii noastre: principiile de ea puse înseamnă mult, foarte mult, față de trecut, dar nu era tot ce trebuia pentru o bună organizare. Lipsește din ea sistemul de înaintare, care are o importanță capitală pentru liniștea pe care trebuie să o aibă un magistrat.

Apoi, în afară de magistrați propriu zis, o bună lege de organizare judecătorească trebuie să se ocupe și de grefe, laboratoriu unde se prepară forma sub care dreptatea apare în ochii justițiabilului. În preocuparea de a da țării o magistratură la înălțimea vremurilor de azi, s'a neglijat cu totul organizarea grefelor și această neglijență se resfrânge în primul rând asupra justițiabililor, ale căror afaceri suferă foarte mult, din cauza imposibilității în care se află grefele, de a pridi mulțimea de lucrări ce le vin pe cap. Cu foarte mici modificări, grefele au azi aceeaș organizare pe care o aveau la 1870 și aproape acelaș per-

sonal, ba pe unele locuri, chiar mai puțin, deși lucrările s'au încincit. Cu ocaziunea interpelării mele, am dovedit cu cifre statistice creșterea enormă a lucrărilor în tribunalele din toată țara, creștere care a făcut ca la unele tribunale termenele de judecată să fie peste 8—10 luni, și am rugat pe d-l ministru al justiției să ia cât mai în grabă măsurile necesare dictate de această stare de lucruri, și să vie cu un proiect de lege de modificare al legii de organizare judecătorească.

D-l ministru al justiției, recunoscând temeinicia interpelării mele, a declarat că are deja o comisiune întocmită care se ocupă cu modificările de introdus în lege și că în curând va veni cu un proiect de lege menit să remedieze unele din relele constatate până azi.

Proiectul de lege de față, este îndeplinirea în parte a făgăduelii dată Camerei de d-l ministru al justiției. Zicem în parte, fiindcă nu toate relele câte au fost arătate d-lui ministru se înlătură; dar d-sa ne-a arătat că, dat fiind vremurile turburi prin care trecem și nevoia absolută ca cea mai mare parte din resursele țării să fie date armatei, nu pută să facă anul acesta mai mult decât a făcut. Așa, comitetul delegaților, în dorința de a atrage către grefele Curților de apel și tribunalelor, elemente cât mai capabile și cât mai cu multă experiență, ar fi voit să asimileze pe acești grefieri cu magistrații, după cum de altfel este și la Curtea de casație, introducând acest principiu în art. 2 al legii de organizare. O astfel de asimilare, însă, ar fi atras după ea și schimbarea salariilor, cari sunt în legătură cu bugetul, și cum bugetul fusese deja stabilit în acord cu ministrul finanțelor singurul care are cuvânt hotărîtor în materie de bani ai Statului, comitetul delegaților a fost silit să renunțe la hotărîrea ce luase de a face să triumfe punctul său de vedere.

D-l ministru al justiției vine însă, cu o reformă de mare importanță, și pentru care comitetul s'a hotărât să i dea tot concursul său pentru a o traduce cât mai repede în fapt. Aceasta este *introducerea în organizarea judecătorească a supleantului, substitutului și ajutorului de judecător desființați prin legea dela 1909.*

Practica a dovedit că magistratul stagiar, cu limitarea strânsă de atribuțiuni ce i se dă prin legea dela 1909, nu eră de folos nici sie-și, nici

justifiabililor, și de aci a eșit în evidență nevoia absolută de a se reveni la supleant, substitut și ajutor de judecător, mai ales în starea actuală de aglomerare de lucrări în care se găsesc tribunalele și judecătoriile, și unde un judecător în plus nu poate de cât să ajute la rezolvarea cât mai în grabă a numeroaselor afaceri aflate la instanțele judecătorești. Nu mai este nevoie să insistăm asupra utilității noilor creațiuni și a nevoiei de a se renunța în parte la magistratul stagiar, căci expunerea de motive a d-lui ministru, este minunată de documentată în această privință.

A doua modificare, isverată tot din cunoștința nevoilor de a se veni în ajutorul publicului, facilitându-se judecarea proceselor, este crearea unor secțiuni noi, la tribunalele peste măsură de împovorate, cum este tribunalul comercial Ilfov, Prahova și Argeș. Dată fiind creșterea enormă de lucrări, ar fi trebuit create secțiuni noi aproape la toate tribunalele din țara, dacă mijloacele budgetare ar fi permis. Comitetul delegaților, cu toată dorința sa de a face mai mult, nu a putut să obție mijloace, decât numai pentru adăugarea unei secțiuni la Trib. Romanai, unul din tribunalele cele mai încărcate, după tribunalele Prahova și Argeș. Din această cauză comitetul delegaților a modificat art. 6, alin. II din proiect, adăugând și tribunalul Romanai printre tribunalele cu 2 secțiuni.

Comitetul delegaților a fost isbit de faptul că afacerile corecționale, ce urmează a fi judecate conform legii de curând votată, pentru flagrantele delictе, vor fi trimise la secția II ce se va înființa pe lângă tribunalul comercial. Crearea secției II comerciale a fost desigur reclamată de marele număr de procese comerciale și de nevoia de a li se da o soluțiune cât mai grabnică, mai ales din cauza străinilor cari se judecă la trib. comercial Ilfov.

Ușurarea ce se aștepta prin crearea acestei a doua secțiuni, ar fi de sigur înlăturată prin repartizarea la această secție și a nouilor procese corecționale. În al doilea rând, amestecul de competență comercială cu corecțională pare că nu sună bine. Comitetul a fost de părere ca flagrantele delictе să se repartizeze la celelalte secțiuni ale tribunalului, dar, în urma explicațiunilor date, că celelalte secțiuni sunt și ele supraîncărcate, s'a

menținut articolul așa cum a fost redactat la început de d-l ministru al justiției, rămânând ca în viitor, dacă se va vedea că tribunalul de comerț nu simte nici o ușurare, să se ia măsuri ca secția II să rămână tot pur comercială.

Comitetul delegaților nu s'a putut însă reține de a nu atrage atenția d-lui ministru al justiției, asupra nevoiei imperioase de a se reveni la vechiul sistem al numirii judecătorilor sindici permanenți sau cu delegație pe mai mulți ani, mai cu seamă la tribunalul Ilfov, unde sunt atâtea falimente de administrat și cari din cauza sistemului numirii cu delegație a sindicilor, lasă foarte mult de dorit ca administrație.

La art. 20 comitetul delegaților a gisit de cuviință că în starea actuală a magistraturii noastre și din cauza dificultăților practice, judecarea recursurilor în afacerile venite la tribunal de la judecătoriile de ocoale, doi judecători sunt de ajuns și atunci a suprimat cuvintele: «și de judecarea recursurilor de la judecătoriile de ocoale».

Tot la acest articol, în alin. 2, comitetul delegaților a găsit că motivarea intrării supleantului în constituirea completului tribunalului, ar da loc la dificultăți practice și chiar ar putea da naștere la motive de casare și de aceea a suprimat cuvântul *motivată*. Scopul pentru care se introdusese acest cuvânt a fost ca supleanții să ia cât mai rar parte la judecarea proceselor, sistemul legii fiind ca justiția să se dea de judecători cu cât mai întinsă experiență și numai prin excepțiune de supleant alături de un judecător.

La art. 91, alin. 4, comitetul delegaților a introdus următoarea modificare: în locul cuvintelor: *în caz contrariu, sau în caz când nu va reuși va putea fi înlocuit, să se adauge*: «Candidatul care nu se va prezenta la două examene consecutive, sau va cădea de două ori, va fi înlocuit». S'a găsit, pe deoparte, că este suficient atâtea toleranță, iar pe de alta, s'a înlăturat arbitrarul ministrului, care ar fi putut ține mai departe în magistratură pe un stagiar care nu ar fi bun de nimic.

La finele art. 96 s'a adăugat cuvintele: «*al inspectorului judecătoresc*», de oarece așa cum fusese prima redacțiune a articolului, nearătându-se cine face raportul, și putându-se înțelege că poate fi și raportul șefului erarhic imediat

superior, și cum ar fi putut exista animozitate între ei, s'a dispus ca înlocuirea să se facă pe baza unei cercetări și a unui raport motivat al inspectorului judecătoresc.

Prin crearea supleanților, substituiților și ajutorilor de judecători, se pune în discuțiune chestia dacă actualilor stagiați, care ar fi numiți acum supleanți, substituiți, etc., li se mai cere un stagiu pentru a fi avansați judecători și comitetul a decis să lămurească chestiunea, adaogând un nou aliniat la art. 98.

La art. 101 comitetul delegaților a decis să se suprime condițiunea de stagiu ca judecător de ocol pentru înaintarea la gradul de președinte sau prim-procuror de tribunal. Motivul pentru care comitetul a hotărât această suprimare este, pe deoparte, că prin această condițiune se face imposibilă înaintarea în gradele superioare unor elemente de mare valoare, cari nu se duc la judecătoria de ocol, preferind să iasă mai bine din magistratură; iar pe de alta, azi locurile cele mai bune de judecători de ocol, unde s'ar putea duce elementele acelea de cari vorbeam mai sus, fiind ocupate, se va ajunge, la un moment dat, ca înaintarea în gradele superioare să fie forțamente dată, unor elemente prea slabe pentru asemenea situațiuni.

Consecințe acestei măsuri, comitetul delegaților a dispus și suprimarea art. 106 din legea de organizare, în care articol, de asemeni cerându-se stagiul de judecător de ocol, el devenea superfluu în urma modificării art. 101.

În urma modificării art. 46 și a ridicării primului procuror al tribunalului Ilfov la gradul de procuror de Curte, ar fi fost nevoie să se ia o măsură în privința avansării și față de procurorii tribunalelor cu mai multe secțiuni și cari după art. 104 din legea de organizare judecătorească, azi nu au nicio perspectivă de avansare. Această chestiune, punând însă în discuțiune întreg sistemul de avansare, prevăzut de art. 104, și asupra lui părerile comitetului fiind împărțite, iar timpul scurt până la închiderea Parlamentului nepermițând o discuție mai îndelungă s'a hotărât a se ruga d-lui ministru să pună în studiu și chestiunea aceasta.

La art. 201 comitetul delegaților a hotărât că de oarece supleantul nu ia parte la tragerea

sortii sau la aranjamentul secțiilor de vacanță el să poată însă cere concediu în timpul vacanței și a adăuga aceste cuvinte la alin. 2 al art. 201.

Acestea fiind principalele dispozițiuni, din această în grabă modificare a legii de organizare judecătorească, comitetul delegaților, tare pe declarația d-lui ministru că va pune să se studieze o modificare mai temeinică a întregii legi de organizare, și mai ales în partea privitoare la grefe, prin subsemnatul, vă roagă să votați acest proiect de lege, menit să aducă o mare înlesnire în mersul justiției.

Raportor, STELIAN POPESCU

IN JURUL UNEI ORGAN ZĂRI JUDECĂTOREȘTI

Judecătorii provizori

Este judecătorul provizor un grad erarhie? O flagrantă călcare a legii judecătorilor de ocoale.

Dela punerea în aplicare a noiei legi pentru judecătorii de ocoale se săvârșește o flagrantă călcare a ei printr-o interpretare birocratică, în celece privește numirile de judecători de ocol.

Legea aceasta ca și toate celelalte legi întocmite în urma triselor evenimente din primăvara roșie a anului 1907, a avut de scop a aduce oarecare îmbunătățiri complexei chestiuni țărănești și în toate manifestările ei: economice, culturale, politice și sociale. În acele clipe toți oamenii noștri politici s'au încredințat și mai mult de adevărul și dreptatea cuprinsă în înțeleptele cuvinte ale celui mai ales bărbat de stat al neamului acestuia Mihail Kogălniceanu: «*La legi noi, oameni noi*». Și toate legiurile organice votate de Corpurile noastre legiuitoare în acele vremuri au fost călăuzite de acest principiu.

Astfel și la legea pentru judecătorii de ocoale din 30 Decembrie 1907, intențiunea legiuitorului a fost să trimeată în mijlocul sâtenilor oameni dintre aceia cari să se devoteze cu tot sufletul pentru ca justiția la sate să devie o *realitate*.

În acest scop i s'a atribuit judecătorului de ocol o întinsă competență civilă și penală și a fost investit cu foarte mare autoritate.

Dar tocmai pentru a asigura buna îndeplinire a unei misiuni atât de însemnate, legiuitorul a luat cele mai riguroase măsuri de admisibilitate și capacitate pentru acei ce vor fi însărcinați cu asemenea funcțiuni.

Într'adevăr art. 11 din menționata lege prevede următoarele condițiuni pentru a fi numit în funcțiunea de judecător de ocol:

- 1) A întruni condițiunile generale de admisibilitate în funcțiunile judecătorești (art. 52 din legea org. judec).
- 2) A avea vârsta de 28 ani împliniți.
- 3) A poseda titlul de doctor sau licențiat în drept.
- 4) A fi trecut cu succes examenul de capacitate.

5) A fi îndeplinit în mod conștiincios sarcina de magistrat-stagiar pe lângă o judecătorie de ocol cel puțin doi ani.

6) A nu fi înrudit până la al 4-lea grad inclusiv cu persoane din ocolul respectiv și de a nu avea proprietate rurală în același ocol.

7) Ministerul de justiție va culege prin membrii comisiei disciplinare informațiunile necesare referitoare la moralitatea candidaților.

Îată prin urmare câte «garanții de maturitate, de cunoștințe, de experiență, de independență și de educațiune profesională», sau prevăzut de legiutor pentru ocuparea funcțiunei de judecător.

Evident această lege nu putea să lovească în drepturile câștigate a unor magistrați de carieră și atunci, în urma rapoartelor inspectorilor judecătorești, au fost confirmați ca judecători definitivi acei cari au dovedit capacitate, moralitate, râvnă și străduință în îndeplinirea însemnatului oficiu de judecător.

Pe lângă locurile ce rămân vacante prin crearea unei stări de lucruri, se cerea în același timp un mare număr de candidați pentru ocuparea noilor locuri de judecătorii ce se înființaseră prin înmulțirea judecătoriilor de ocoale în întreaga țară în vederea cât mai marei înlesniri a țăranilor.

Legiuitorul prevăzând aceasta a statornicit prin art. 13 al citatei legi următoarele măsuri:

«*Deocamdată, la punerea în aplicațiune a legii, și numai în lipsă de candidați întrunind condițiunile acestea, se vor putea numi judecători de ocoale dintre:*

Cei ce au mai exercitat asemenea funcțiune timp de cel puțin 2 ani și au vârsta de 23 ani împliniți;

Foștii și actualii judecători de tribunale cari vor avea vârsta de 23 ani împliniți și un stagiu în magistratură de cel puțin cinci ani.

Vor putea fi numiți de asemenea judecători de ocoale însă cu *titlu provizoriu* și până la complectarea locurilor cu titulari cari să întrunească toate condițiunile de admisibilitate, dintre:

Foștii judecători de ocoale, foștii și actualii judecători de tribunale cari nu vor avea stagiul cerut mai sus de cinci ani de zile în magistratură;

Foștii și actualii supleanți de tribunale, foștii și actualii procurori și substituiți, foștii și actualii ajutoiri de judecători, cari vor fi având cel puțin doi ani de vechime, precum și dintre grefierii și ajutoirii grefierilor Curților de apel cari au un stagiu de cel puțin patru ani.

Toți aceștia vor trebui să aibă titlul de doctor sau licențiat în drept.

Judecătorii de ocoale numiți astfel provizori, *nu se bucură de stabilitatea celor definitivi* și primesc ca onorariu lunar, pe lângă diurna de 132 lei, suma de 350 lei.

Trecând cu succes examenul de capacitate, ei vor putea fi numiți definitivi.

Din citirea acestui articol reiese în mod clar și categoric că acest provizorat, nu se aplică de cât aceloră, care nu întrunesc condițiunile de admisibilitate prevăzute de art. 11. reprodus mai sus din aceeași lege a judecătoriilor de ocol și aceasta numai la punerea în aplicare a legii, adică atunci la 11 Mai 1908, căci de aceia spune legea «deocamdată». Cu toate acestea dela punerea în aplicare a acestei legi, în mod constant, au fost numiți judecători

cu titlu provizoriu toți candidații cari îndeplineau totuși în întregime condițiunile cerute de art. 11, creîndu-se astfel, printr-o eronată interpretare a legii și pe cale birocratică, un nou grad *erarhic* între magistrați stagiași și judecătorii definitiv, acela al judecătorului provizor, grad care n'a fost de loc în intențiunea legiuitorului din 1907 să-l creeze în erarhia judecătorească.

Acest procedeu în afară de lege dă naștere cu drept cuvânt la adănci nemulțumiri. Căci după ce un magistrat stagiar, satisfăcând toate rigorile legii în ce privește această categorie de magistrați, și-a îndeplinit în mod conștiincios atribuțiunile sale timp de trei-patru ani și chiar mai mult, când este înaintat în gradul de judecător i se mai cere încă un provizorat de doi-trei ani și chiar mai mult pentru a fi confirmat definitiv în gradul de judecător.

Se obiectează însă că această stare de provizorat este necesară pentru judecătorul care e la începutul funcțiunei sale. Dar această obiecțiune nu poate fi temeinică întru cât stagiul de magistrat stagiar este d-stul de îndelungat, dată fiind înaintarea anevoioasă în magistratură, în care interval stagiarul are p-lejul de a-și dobândi toate cunoștințele necesare practicei judecătorești. Dar chiar dacă s'ar simți nevoie de un provizorat al judecătorului—ceiace nu s'a dovedit însă necesar—totuși această dispozițiune trebuie prevăzută expres în însăși legea organică a judecătorilor de ocol, măsură care, din articolele reproduce mai sus, s'a putut cu înlesnire vedea că nu există și atât din expunerea de motive a legii cât și din desbaterile parlamentare nu reese că a fost în intențiunea legiuitorului a crea o asemenea stare de provizorat a unui judecător, care îndeplinește toate condițiunile de admisibilitate cerute de lege.

Căci dacă s'ar fi hotărât provizoratul atunci trebuia în același timp să se determine anume și timpul cât ține această stare: un an, doi, trei, etc., cum s'a prevăzut la magistrați stagiași, dar niciari nu se vede o asemenea dispozițiune cu privire la judecători.

Ba chiar mai mult decât atât. Dacă se susține necesitatea provizoratului la judecătorii de ocol, cum această necesitate dispare atunci când e vorba de tribunale și parchete? Pentru care motiv se cere ca judecătorul de ocol să facă un stagiul de mai mulți ani, ca provizoriu, până să fie confirmat definitiv, iar judecătorului de sedință dela tribunal și procurorului nu i se mai cere acest provizorat putând fi numiți de odată cu titlu definitiv, după un stagiul de trei ani ca magistrat-stagiar pe lângă un tribunal sau parchet, sau de cel puțin doi ani pe lângă o judecătorie de ocol.

În legea de organizare judecătorească din 23 Martie 1909, cât și în modificările ulterioare ale acestei legi, nu se găsește nicio dispozițiune referitoare la acești judecători provizori.

Și atunci ne întrebăm, cu drept cuvânt, cum s'a tolerat până acum să se comită asemenea vătădă ilegalitate, împărțindu-se în două categorii foarte distincte între ele, aceiași judecători, cu aceleași condițiuni de admitere: unii, cari s'au bucurat de mai multă influență politică, definitiv, iar ceilalți uitați și oropsiți rămân cu titlu provizoriu?!

Căci tot aceeași lege a judecătorilor, în titlul III privitor la pozițiunea judecătorilor, dispune prin

art. 17 că judecătorii de ocol sunt asimilați în privința ierarhiei și a onorariilor cu judecătorii de tribunale. Dar chiar mai mult decât atât. Legiuitorul din 1907 în scopul de a atrage elemente cât mai bune spre a le trimite în mijlocul satenilor a căutat să atribue cât mai multe avantagii *) morale și materiale judecătorilor de ocol și nimeni nu s'a gândit măcar să le creeze vre-o piedică sau dificultate. Prin urmare și din acest punct de vedere, când aceasta a fost intențiunea nestrămutată a legiuitorului, cum pe cale de aplicare a legii se caică însuși principiul legii creîndu-se o situație cu totul precară acestor judecători.

Prin această greșită și ilegală interpretațiune se lovește nu numai în *modul de retribuțiune* aproape derizoriu pentru un judecător, căruia îi împui desăvârșită imparțialitate și independență, pe lângă severele condițiuni de capacitate și admisibilitate, dar se atinge grav alt principiu fundamental al legii, acela al *inamovibilității judecătorilor de ocol*, creîndu-se astfel acestora o situațiune inferioară celei a colegilor lor dela tribunale. Căci, pe când judecătorii de tribunal sunt confirmați definitiv din chiar ziua numirii lor în acest grad, bucurându-se de salutarul principiu al inamovibilității, cei de la ocol sunt lipsiți de acest drept și lăsați în prada tuturor fluctuațiunilor politice.

Îndreptarea acestei regretabile stări de lucruri se poate împlini cu cea mai mare ușurință întru-cât ea nu cere nici o modificare a legii judecătorilor de ocol, ci dinpotriiva riguroasă și strictă ei aplicare în forma ei actuală.

Și mai cu deosebire se impune respectarea ei cel puțin de acum înainte, când prin reînființarea ajutorilor de judecători, remunerația acestora se a-propie mult de aceea a judecătorilor provizori.

Supunem așa dar aceste rânduri binevoitoarei atențiuni a d-lui Ministru de justiție care a dovedit deosebită sollicitudine pentru magistratura țării, și avem ferma convingere că d-sa va curma șirul ilegalităților, reintroducând stricta și desăvârșita legalitate.

BOLDUR SOROCA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 8 Maiu 1912

Președenția d-lui M. IULIAN, președinte

Procuror. I. General al Curței de apel din București cu Emil V. Negrea

Prescripție. — Pedepse. — Delict. — Punctul de plecare al prescripției. — (Art 596 și 597 pr. penală).

Prescripția de 5 ani prevăzută de art. 597 pr. penală pentru pedepsele pronunțate în materie corecțională, curge dela data hotărârei care a pronunțat pedeapsa în ultimă instanță, iar nu din ziua expirării termenului de recurs sau din ziua respingerei recursului).*

*) A se vedea art 18 din legea judecătorilor de ocol. care dă posibilitatea judecătorilor de ocol cari se vor distinge în împlinirea îndatoririlor lor să fie înaintați pe loc, după șase ani de funcționare, la gradul de președinte de tribunal și după alți șase ani la gradul de consilier la Curte.

*) Acest rezumat a fost publicat în No 47,912, pag 564.

Decizia 1144/912.— espins recursul făcut de d-l Procuror-general al Curții de apel din București, contra deciziei Curții de apel București s. I No. 80/912, dată în proces cu Emil V. Negre a.

Curtea.

Ascultând pe d-l Procuror M. Vidrașcu în concluziuni pentru respingerea recursului.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Emil V. Negrea a fost condamnat prin sentința Trib. Ilfov s. III cu No. 1 8 / 9 6 la 3 luni închisoare pentru furt dânsul făcând apel, această Curte s. I prin decizia No. 95 din 15 Ianuarie 19 7 admite în parte apelul și îl condamnă la una lună închisoare în contra acestei decizii numitul face recurs la 16 Ianuarie 19 7 și apoi dispare. Recursul se judecă la 27 Martie 19 7 și înalta Curte prin decizia No. 657 din aceea zi îl respinge

La 15 Februarie 1912 numitul condamnat e arestat în baza sus zisei decizii a Curții de Apel. Dânsul atunci face contestație și această Curte s. I prin decizia cu No. 8 admite contestația și declară prescristă pedeapsa, pe motiv că au trecut 5 ani dela pronunțarea ei.

«Ori, Curtea pronunțând o atare decizie violează art. 396 pr. pen. care prevede că executarea deciziei condamnatoare va fi suspendată până la pronunțarea deciziei Casatiei, așa că cei 5 ani, nu se pot socoti dela 16 Ianuarie 19 7, data când a fost făcut recursul ci dela 27 Martie acelaș an data la care a fost respins acel recurs. Curtea mai violează și art. 597 pr. pen. care prevede că pedepsele pronunțate printr-o decizie sau sentință corecțională se vor prescrie prin 5 ani impliniți dela data deciziei care le-a pronunțat în ultimă instanță»

Având în vedere deciziunea supusă recursului :

Considerând că chestiunea rezolvată de instanța de fond și dedusă înaintea acestei înalte Curți, prin motivul de casare, este de a se ști dacă prescripțiunea pedepselor în materie corecțională, începe să curgă de la data deciziei sau a sentinței care le-a pronunțat în ultimă instanță, fie că s'a făcut sau nu recurs pentru casare, ori dacă aceste prescripțiuni începe să curgă numai din ziua când condamnarea a devenit irevocabilă prin respingerea recursului, în caz când un asemenea recurs a fost introdus :

Văzând art. 597 din pr. penală ;

Considerând că după dispozițiunile acestui articol, pedepsele pronunțate printr-o decizie sau sentință în materie corecțională se vor prescrie prin 5 ani impliniți dela data deciziei sau a sentinței care le-a pronunțat în ultimă instanță ;

Că de aci rezultă că data deciziei sau a sentinței care a pronunțat sentințele în ultimă instanță fixează punctul de plecare al prescripției, iar nu ziua când ele au rămas definitive prin expirarea termenului de recurs sau respingerea recursului ;

Că, prin urmare, condamnatul care invoacă prescripțiunea pedepsei, nu are să deducă din termenul de 5 ani care a curs dela condamnarea pronunțată contra lui termenul de trei zile care 'i este acordat de lege pentru recurs în casare, nici timpul cât a durat procedura recursului, dacă un asemenea recurs a fost introdus ;

Considerând că acest principiu în materie de prescripțiune a pedepsei, rezultă nu numai din termenii art. 597 din proc. penală, care fixează în mod general punctul de plecare al prescripției în caz când hotărârea de condamnare este dată în ultimă instanță, dar

mai rezultă și din art. precedent 596 relativ la prescripțiunea pedepselor în materie de crime, unde se adaogă pentru a se preciza și mai mult că recursul în casare nu întrerupe prescripțiunea pedepselor, și această regulă, fără îndoială, este aplicabilă și la delict, nefiind rațional nici echitabil să nu se recunoască celui culpabil de un delict, beneficiul prescripțiunii în aceleași condițiuni ca și celui culpabil de o crimă ;

Considerând dar, că Curtea de apel a făcut o bună aplicațiune a principiului prescripțiunii pedepselor în materie corecțională când a hotărât că pedeapsa la care a fost condamnat contestatorul Emil V. Negrea s'a prescrist prin faptul că au trecut 5 ani dela pronunțarea ei fără să ște seamă și să scadă din acest termen timpul cât a durat procedura recursului format în contra hotărârei ;

Că, prin urmare, motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE S. II

Audiența dela 5 Decembrie 1912

Președenția d-lui M. IULIAN președinte

Sebastiu Beltrani și altul, recurs corecțional

Provocațiunea la crime de incendiu. — Condițiuni — Existența unuia din mijloacele prevăzute de art. 47 din codul penal. (Art. 357 din codul penal)

*Pentru ca să existe provocațiune la crime de incendiu prevăzută și pedepsită de art. 357 din codul penal, trebuie ca prin daruri, promisiuni, amenințări, abuz de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, provocatorul să fi determinat pe agent să comită crime. Pentru aplicarea, dar, a art. 47 din codul penal, instanța de fond trebuie să stabilească anume faptele care ar constitui pentru dânsa elementul provocațiunii, specificând și caracterizând prin cari anume mijloace din cele prevăzute de acest articol agentul a fost provocat la comiterea crimei, și în lipsa cărora provocațiune nu poate fi *)*

Decizia No. 3195/912.—Casată, după recursul făcut de Sebastian Beltrani și Preotul Vasile Ionescu, decizia Curții de apel din Galați s. II, No. 17/912.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier I. Cercez :

Pe d-nii avocați I. Brătescu și C. Xeni, pentru recurentul Preot Vasile Ionescu în desvoltarea motivelor III, IV, V și VI de casare, declarând că renunță la celelalte motive ;

Pe d-nii avocați M. Sipsom și M. Gaster, în desvoltarea motivelor I și VII din recursul lui Sebastian Beltrani, declarând că se referă la cele zise de avocatul celuialtui recurent în ce privește motivele III, IV și V și că renunță la celelalte motive ; și

Pe d-l Procuror M. Vidrașcu, în concluziuni pentru admiterea recursurilor ambilor recurenți.

Deliberând,

Având în vedere că în fapt se constată că Sebastian Beltrani a fost dat judecăței sub acuzarea că în seara de 31 August 1911, cu voință a pus foc la casele unde locuia și cari erau proprietatea preotului Vasile

*) Acest rezumat s'a publicat în No. 21/913, pag. 288.

Ionescu, iar acesta a fost dat judecătorii ca agent provocator sub acuzațiunea că prin daruri și promisiuni a provocat pe cel dănat de a pus foc aceluia imobil.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că ambii acuzați au fost condamnați la câte un an închisoare corecțională în baza art. 357 din codul penal, combinat cu art. 364 și 60 din același cod în ce privește pe Sebastian Beltrani și a art. 47, aliniatul 1 combinat cu art. 357, 364 și 60 din codul penal în ce privește pe Preotul Vasile Ionescu:

Asupra recursului făcut de Sebastian Beltrani:

Motivul VII de casare:

«Majoritatea Onor. Curții, face o rea aplicație art. 357 și 364 din codul penal, întrucât nu constată prin decizia sa că există elementele cerute de aceste articole, adică voința și nici nu deduce de nicăieri reaua intenție, când din fapte, dovezi și martori și din instrucțiune, se constată că lampa a fost răsturnată de copilul Leopold fapt despre care nu zice nici un cuvânt majoritatea Curții și nici nu pomeneste că acest copil a fost dat în judecată ca criminal și culpabil de dare de foc prin primul rechizitor din 3 Septembrie 1911 împreună cu tatăl său Sebastian Beltrani și prin rechizitorul din 9 Septembrie 1911, după cererea judeului instructor, se introduce în cauză și preotul V. Ionescu, ca agent provocator, și acest copil a fost ascultat ca acuzat și a mărturisit că el a răsturnat lampa și apoi prin ordonanță a fost scos din cauză și deci și din acest punct de vedere, Curtea când mă condamnă pe mine Beltrani, tatăl fără ca să fie socotită de mărturisirea lui Leopold și să o colodoreze cu depoziția spălatoresei și a lui Livada, comite și un exces de putere și o nemotivare și o omisiune esențială, căci dacă discuta aceste fapte și le avea în vedere poate că și forma altă convingere, cum și-a format minoritatea și ne achită».

Considerând că Curtea de apel deși afirmă că acuzatul Sebastian Beltrani este acela care a pus focul, exclușând presupunerea că el s'ar datorî unui accident fortuit, nu constată însă în mod cert și expres intențiunea criminală a acuzatului, ci se mulțumește a zice că mobilul a fost, pe deoparte, recunoștința ce trebuia să arate preotului pentru că-l tolerase în casă, iar pe de altă câștigul unei sume oarecare, ce se sigur i se promisese de preot fără însă a stabili din ce nume împrejurări și fapte rezultă că o asemenea promisiune se făcuse:

Că, prin urmare, Curtea condamnând pe recurent în virtutea art. 357 din codul penal, fără să constate în mod expres și precis toate elementele delictului, a violat sus citatul articol și a dat o deciziune nemotivată;

Că acest motiv fiind fondat, este fără interes a se mai discuta celelalte motive de casare invocate în cerere;

Asupra recursului făcut de Preotul Vasile Ionescu:

Motivul VII de casare:

«Majoritatea Onor. Curții din Galați, violează art. 47, al. 1 din codul penal întrucât nu constată cu nimic elementele prevăzute în acel articol, că sa pot fi agent provocator și nici nu se dovedește cu nimic din toată instrucțiunea și martorii ascultați că știe, cineva, ceva, că numai făcându-mi proces de intențiune și de ce ași fi voit să fac sau ceea ce puteam să fac și căutându-mi toate daraverile vieții mele și atribuindu-mi intențiuni pe care nu le am avut nici am cerut ceva dela Societatea de asigurare sau ași fi anunțat pe cineva, căci paguba nu a fost nici de 5 lei; pagube mai mari mi an

făcut polițaiul și sergentul când mi-au distrus lucrurile și deci, acest articol cerând anume fapte și dovezi ca să nu pedepsit, Curtea comite un exces de putere când dă o asemenea deciziune, bazată pe asemenea fapte, considerende și prezumțiuni, comițând și o tăgădă de dreptate».

Considerând că pentru ca să existe provocațiune la crima de incendiu prevăzută și pedepsită de art. 357 din codul penal, trebuie ca prin daruri, promisiuni, amenințări, abuz de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, provocatorul să fi determinat pe agent să comită crima (art. 47 din codul penal);

Considerând dar că pentru aplicarea art. 47 din codul penal, Curtea de apel avea a stabili anume faptele cari ar constitui pentru Curte elementele provocațiunii specificând și caracterizând prin care anume mijloace din cele prevăzute de acest articol recurentul ar fi provocat la comiterea crimei;

Că, în speță, Curtea de apel, prin decizia sa, nu stabilește nici unul din elementele caracteristice ale provocațiunii ci se mulțumește a declara în mod vag că, a trebuit să urmeze a înțelege prealabil în sensul art. 47, al. 1 din codul penal între acest recurent și autorul faptului, fără să precizeze că s'au întrebuințat uneltiri culpabile sau alte mijloace din partea recurentului, în lipsa cărora, provocațiune nu poate fi;

Că, deci, Curtea a comis un exces de putere și a dat o deciziune nemotivată, când fără să stabilească vreunul din elementele caracteristice ale provocațiunii a condamnat pe recurent în virtutea art. 47;

Că motivul fiind fondat are a se admite, fără a se mai discuta celelalte motive invocate;

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d-l Procuror M. Vidrascu, admite ambele recursuri și casează pentru motivul VII din ambele recursuri, etc.

NOTA. — Această deciziune sau mai bine zis această motivare ni se pare curioasă; ea dovedește încă odată ceea ce am zis de redactarea neglijentă a deciziunilor Curții noastre de casațiune.

În adevăr, dacă cineva compară motivarea deciziunii cu motivul II de recurs al deciziunii Cas. II, No. 1 din 8 Ianuarie 1913 *), vede cu înlesnire că suprema instanță spune în cazul de față, admitând recursul, tocmai ceea ce zicea recurentul din deciziunea No. 1/1913 al cărui recurs a fost respins de Curtea de casațiune. Noi am combătut acel motiv de recurs, arătând că, după legea din 17 Februarie 1874, el este neîntemeiat, de oare ce este indiferent modul cum s'a făcut provocarea, odată ce persoana provocată a comis infracțiunea.

Și prin această deciziune se admite tocmai această idee greșită.

Trebuie însă să observăm că cronologic această deciziune e anterioară celei pe care am adnotat-o în No. 26 din 31 Martie a. c., așa încât lucrurile se pare că s'au petrecut în modul următor: Judecându-se la 5 Decembrie 1912 recursul rezolvat prin prezenta deciziune și admitându-se, greșit după părerea noastră, că pentru aplicarea art. 47, din codul penal, ar trebui să se arate sub pe-

*) A se vedea în *Curierul Judiciar* No. 26, 913, pag. 315-308.

peapsă de nulitate de instanța defond prin ce anume mijloace s'a comis provocarea, recurentul din procesul judecat la 8 Ianuarie 1913, a invocat tocmai această interpretare ca motiv de casare. Iar Suprema instanță, a respins în 8 Ianuarie 1913, teoria pe care o susținuse prin motivarea deciziunii din 5 Decembrie 1912! Contradicțiunea este vădită: ori motivarea deciziunii din 5 Decembrie 1912 este defectoasă, ori deciziunea din 8 Ianuarie este contrarie legii.

În realitate părerea noastră, cum am spus-o și în nota precedentă, este că hotărîrea din 8 Ianuarie, adică cea din urmă cronologic vorbind, face o bună aplicare a legii, prin urmare conchidem că redactarea prezentei deciziuni e defectoasă.

I. TANOVICIANU.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA S. I

Audiența dela 13 Decembrie 1912

Președentia d-lui I. SINESCU, consilier

Petre P. Doldur zis Preotescu cu Vancu S. Nenovici

Autoritatea lucrului judecat. — Acțiune — Respingerea ei. — Dacă poate constitui lucru judecat. — (Art. 12 § 1 c. civ.)

Autoritatea lucrului judecat se determină nu după motivele ce invoacă o parte sau cealaltă, ci după obiectul procesului dedus judecății.

Prin urmare, din momentul ce există identitate de persoană, de obiect și de cauză între o acțiune în revendicare și o contestație prin care se revendică aceleași obiecte, există autoritate de lucru judecat, iar motivul pentru care s'a respins contestația nu poate avea nicio influență în cauză.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Petre P. Doldur zis Preotescu, contra sentinței Tribunalului Romanai No 502 din 1910, prin care i s'a respins ca nesusținută acțiunea, prin care în baza art. 563 din pr. civilă, revendică dela intimatul Vancu S. Nenovici trei imobile și anume: șaseprezece stânci pe pământ latul și una sută stânci lungime, împreună cu șanț, în silistea satului comunei Dobrotești, împreună cu un bordeiu de locuință cu două încăperi și un pătul de nule pe patru furci, având învecinările descrise în petiția de intentarea acțiunii; 2) un stâncan moșie de vârf din hotarul Dobrotești numit Bojorna; 3) un stâncan moșie în hotarul Sohoteasca;

Ascultând pe advocacy ambelor părți în susțineri; Având în vedere că astăzi înaintea Curței intimatul Vancu I. Nenovici pentru a obține respingerea acțiunii intentată în contra sa de către apelant, a invocat autoritatea lucrului judecat, rezultând din sentința civilă a Tribunalului Romanai din 2 Iunie 1884;

Având în vedere că, din menționata sentință și din ordonanța de adjudecare a Tribunalului Romanai No 3168 din 1885, aflate în dosarul tribunalului, se constată că intimatul de astăzi Vancu S. Nenovici ca creditor al tatălui apelantului, a pus în vânzare averea acestuia, iar apelantul a făcut contestație pe motiv că averea urmărită este proprietatea sa cumpărată dela un Stancu Bădoi și apelantul ca creditor, în apărarea

sa, a invocat simulațiunea actului de vânzare, pe motiv că averea este a debitorului urmărit care a vândut-o fiului său, prin persoana interpusă a lui Stancu Bădoi, în urma cărora tribunalul a suspendat vânzare și a amânat judecarea contestației la 2 Iunie 1884, pentru ca contestatorul să dovedească că Stancu Bădoi, vânzătorul către dânsul, era cu adevărat proprietar. Însă la înfățișarea dela 2 Iunie 1884, nu s'a mai prezentat și tribunalul prin sentința pronunțată în aceea zi a respins contestația ca nesusținută;

Având în vedere că apelantul spune că nu există lucru judecat, de oarece tribunalul nu a judecat în fond contestația ce dânsul a făcut în anul 1884, ci a respins-o ca nesusținută;

Considerând că există identitate de persoană de obiect și de cauză între acțiunea de revendicare, dedusă astăzi prin apel în judecata Curței, și între contestația făcută de apelant în anul 1884 revendicând proprietatea aceluiași imobile, astfel că există autoritatea lucrului judecat în conformitate cu art. 12 § 1 c. civil;

Considerând că împrejurarea că prin sentința dela 2 Iunie 1884 nu s'a judecat contestația în fond, ci a fost respinsă ca nesusținută, nu poate înlătura existența autorității lucrului judecat, căci motivul pentru care tribunalul a respins contestația nu poate avea nicio influență în cauză fiindcă lucrul judecat se determină nu după motivele ce invoacă o parte sau cealaltă, ci după obiectul procesului dedus judecății tribunalului și, în speță, și atunci ca și astăzi obiectul procesului este revendicarea aceluiași imobile;

Că, așa fiind, excepțiunea autorității lucrului judecat invocată de intimatul Vancu S. Nenovici este fondată și urmează a fi admisă, respingând-se apelul lui Petre P. Doldur zis Preotescu;

Prin urmare, redactate de d-l consilier Al Radian, admite excepțiunea lucrului judecat și respinge apelul.

(ss) I Sinescu M Măineșcu, Al Radian M Paraschivescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI BUDEȘTI (ARGES)

Audiența de la 10 Ianuarie 1913

Ion Lohovary cu Ion Labă

Cartea de judecată civilă No. 7

Drept de proprietate. — Abuzul de drept de proprietate. — Dreptul instanței de a ordona distrugerea sau desființarea lucrărilor care au produs dauna vremelnică sau permanentă. — (Art. 480 c. civil)

După art. 480 c. civil, dreptul de proprietate este acela ce l are cineva de a se bucura și dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, însă în limitele determinate de lege, și întrucât prin aceasta nu se aduce vreo pagubă drepturilor vecinilor.

Prin urmare, oricând cineva uzând de dreptul său, aduce o pagubă vecinului, de atâtea ori el va fi dator a repara acea pagubă, și judecata poate ordona distrugerea sau desființarea lucrărilor cari au produs dauna vremelnică sau permanent.

Judecata,

Având în vedere actele din dosar și desbaterile urmate din care se constată în fapt că reclamantul Ion Lohovary din comuna Budești, județul Argeș, a chemat în judecată pe părătul Ion Labă din aceeași comună, pentru că acesta din urmă să fie obligat a-și retrage pe vechea urmă un dig ce l'a făcut anul trecut pe proprietatea sa, a

părâtului pentru apărarea de inundațiile pârâului «Barza» și prin facerea cărui dig, a îngustat albia acestui pârâu, producând pagube însemnate proprietății reclamantului prin inundațiile la care este expus prin venirea mare a pârâului;

Având în vedere că, dreptul de proprietate este acel «*jus utendi, fruendi et abutendi re suae*» cum ziceau Romanii, iar, după art. 481 codul civil, e acel drept ce îl are cineva de a se bucura și a dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut însă în limitele determinate de lege;

Având în vedere că exercițiul acestui drept, față de dreptul identic al proprietarului vecin, este una din cele mai delicate materii ale dreptului de proprietate, după cum zice Baud y Lacantinerie și, încă din secolul al XIX a început să se întrevadă marea importanță a acestei chestiuni, care rezeșă din conflictele la care dedăau loc între marele stabilimente industriale, ceea ce a făcut ca autorii ca Gayot și Ripert să emită principiul că: ori cât de legitim ar fi dreptul de proprietate «*on ne peut gêner sérieusement le travail de ses voisins ou rendre leur maison inhabitable*» pe baza cărui principiu s'a dat de Tribunalele din Franța, primele hotărâri, prin care se oprea abuzul de dreptul de proprietate; apoi Curtea din Metz a stabilit nu numai în fapt ci și ca principiu de drept că: «*un vo sin ne peut user de sa propriété qu'en respectant celle de son voisin et que leurs droits respectifs étant égaux; celui de l'un doit se concilier avec celui de l'autre*», în același sens s'a pronunțat apoi și Casația franceză, care însă din 1844, a stabilit o formulă, care în această materie servește de regulă până azi; casația franceză la fel hotărând și în 1901 și la 15 Aprilie 1905. (D. R. Ioanînescu, monografie);

Având în vedere, apoi, că în afară de restricțiunile la dreptul de proprietate care rezultă din legi și regulamente, mai există încă o restricție, despre care legiuitorul nu vorbește și anume, acea care rezultă din conflictul drepturilor private; dreptul de proprietate este în adevăr mărginit, deși legea n'o spune formal, prin dreptul egal al celorlalți proprietari; un proprietar nu poate deci să întrebăneze lucrul său în așa mod încât să jicnească dreptul altora; fie-care, zice legea Romană, poate să facă pe fondul său ceea ce voește sub condiția însă ca nimic să nu păgubească localul altuia; în același sens era și art. 473 codul Calimach (364 codul austriac) «de obste întru atâta nu mii are loc neîn-grădita întrebănuire a dritului proprietății lucrurilor

zice art. 478 codul Calimach, în-cât prin aceasta nu se va-tămă driturile unui al treilea, nici se calcă cele de către legi orânduie îngădirea, spre păzirea și sporiirea binelui obste» (D. Alexandresco);

Că, de câte ori, prin urmarea uzând de dreptul său cine-va, va aduce o pagubă unui vecin, jignind în același timp și dreptul celui vecin de atâtea ori el va fi dator ai repara acea pagubă. (Laurent, II, 136 și urm.)

Precum zicea ca drept cuvânt Trib. Ialomița, într-o hotărâre mai de mult că: «dreptul ce apa ține fiecăruia de a uza sau abiza de proprietatea sa, găsește limita naturală și legală în dreptul proprietății altuia și îndată ce se va recunoaște că un proprietar a prejudiciat proprietatea altuia, naște imediat ideea responsabilității acestuia; acest principiu rezultă din esența chiar a proprietății după cum o definește codul, astfel că nu este necesar a fi consacrat de un text formal de lege» (Dreptul No. 45 din 85)

Având în vedere că judecata poate ordona distrugerea sau desființarea lucrurilor care au produs dauna vremelnică sau permanentă (Demolombe XXXI, 690; F. Hurman, III, 1382, No. 1071);

Având în vedere că, în sp'tă pârâtul Ion Labă, prin faptul că a construit un dig pe proprietatea sa pentru apărarea de inundațiile pârâului «Barza» a exercitat prin aceasta un drept al său de proprietate, însă prin faptul că prin acel dig pârâtul a îngustat albia văiei fapt care aduce ca urmări prejudicii însemnate proprietății reclamantului, prin aceasta pârâtul a abizat de dreptul său, fapt care nu i era permis, dacă prin aceasta prejudiciază pe vecinii săi;

Având în vedere că, faptul se probează în mod evident prin raportul de expertiză aflat la dosar, raport făcut de d-l expert inginer Stamatescu și cu procesul-verbal de cercetarea locală efectuată de d-l Magistrat stagiar al acestei judecătoriai în ziua de 22 Noembrie 1912; că astfel fiind, acțiunea este întemeiată și urmează a fi admisă așa precum a fost formulată prin cererea introductivă întrucât judecata nu poate ține seamă de modificările acțiunii aduse azi verbal în instanță de reclamant de oarece nu au fost comunicate pârâtului și acesta nu se prezintă azi în instanță spre a lua cunoștință de această modificare și a propune mijloacele sale de apărare;

Văzând și cererea reclamantului pentru cheltueli;

Pentru aceste motive judecata admite, etc.

Judecător (s) C. S. Ballan

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASATIE S. I

Recurentul State G. Dalbe prin d-l avocat N. Durma.

Intimatul Cherim Beranet ș. a., prin d-l avocat Armand Iliescu

Legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea. — Înstreînări de loturi mici. — Nulitatea unor asemenea înstreînări. — De cine poate fi invocată. — Art. 26 din lege.

1. După art. 26 din legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea din 1882, interpretat prin legea din 1910 cum și după desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării legii, rezultă că, în scopul de a menține la locurile cumpărate pe cumpărători, cultiva-

tori de pământ, au fost declarate nule toate înstreînările de loturi mici sub orice titlu sau formă, dându-se drept numai Ministerului de a invoca aceste nulități pe calea unei proceduri cu totul sumară.

Prin urmare, tribunalul face o justă aplicare a art. 26 sus citat, când judecă că nulitatea prevăzută de acel articol e relativă și nu poate fi invocată decât de Minister și numai în favoarea sa. (Cus. s. I, decizia No. 42 din 16 Ianuarie 1913, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Trib. Constanța No. 557, 913).

Recurentul I. Neacșu, prin d-l avocat C. Xeni.

Intimata Ana I. P. Georgeghisan ș. a., prin d-l avocat I. Micescu.

Rentă viageră. — Suverana apreciere a contractului intervenit între părți. — Dacă un

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu stelută * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerele viitoare.

pământ rural poate face obiectul unui contract de rentă viageră. — Art. 1647 c. civ.

2. a) Deși un act intervenit între părți este intitulat act de vânzare, totuși instanța de fond e suverană să constate că din conținutul unui alt act sub semnătură privată intervenit între părți în aceiași zi și care face parte integrantă din actul de vânzare, acel act este o rentă viageră care, după art. 1647 c. civil, nu dă dreptul creditorului rentei să ceară rezilierea pentru neplata anuităților.

b) Nici un text de lege nu oprește constituirea de rentă viageră asupra unui pământ clăcășese, ast-fel că, dacă un asemenea pământ a făcut obiectul unui contract de rentă viageră, drepturile creditorului neplătit, nu pot fi altele de cât acelea prevăzute de art. 1647. (Cas s. I, decizia No. 54 din 21 Ianuarie 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. Ap l Craiova s. I No. 160/911).

Recurenta Ana M. Matei ș. a., prin d-l avocat Em. Oeconomu
Intimatul Vasile M. Matei prin d-l avocat M. Iosefachi.

Acțiuni în petițiune de ereditate. — Competința judecătorului de ocol a le judecă până la valoarea de 3000 lei. — Dreptul acelei instanțe de a judecă și verice excepțiuni relative la starea civilă a persoanelor din proces. — Legitimarea copiilor naturali. — Legea din 1906. — Recunoaștere făcută înainte de căsătorie. — Dreptul părinților a legitima pe copii prin căsătorie. — Cazul în care copii nu pot beneficia de dispozițiile legii din 1906. — Art. 34 și 83 legea jud. de ocoale și 304 c. civil.

3. a) După art. 34 din legea judecătoriilor de ocoale din 1908, acțiunile în petițiuni de ereditate se judecă de judecătorul de ocol în primă instanță, până la valoarea de 3000 lei, iar după art. 83 din aceeași lege, înaintea judecătoriilor de ocol se pot invoca toate mijloacele de apărare și excepțiunile cari, după dreptul comun, sunt admisibile în raport cu natura și importanța afacerii.

Prin urmare, dacă într-o acțiune în petițiune de ereditate de o valoare până la 3000 lei inclusiv, se ridică chestiunea relativă la starea civilă a unei persoane, judecătorul de ocol este competent să judece și această chestiune, întru cât este competente să judece acțiunea în petițiune de ereditate.

b) Legiuitorul din 1906, pentru a înlesni legitimarea copiilor naturali prin căsătorie subsecventă dintre părinții lor și în afară de cazul recunoașterii prin actul de căsătorie, singurul caz în care codul civil din 1865 admitea legitimarea, a admis legitimarea și atunci când recunoașterea a fost făcută înainte de căsătorie fie prin actul de naștere fie prin ori ce alt act autentic; iar pentru a regula și pe trecut situațiunea acelor copii, ai căror părinți, fie din ignoranță, fie din neglijență, au omis să-i recunoască prin actul de căsătorie, legiuitorul a dat noiei legi caracterul de lege interpretativă, explicând

prin expunerea de motive a legii că de la beneficiile acestei dispozițiuni nu vor fi îndepărtați de cât cei ce se vor fi judecat sub vechea lege și în contra cărora s'a aplicat vechiul text al art. 304 c. civ. din cauza respectului datorit autorității lucrului judecat.

Prin urmare o persoană care se judecă sub noua lege din 1906 poate beneficia de dispozițiunile acestei legi care l' declară legitimat prin efectul recunoașterii părintelui său în actul de naștere urmată de căsătorie cu mama sa, și deci acea persoană trebuie considerată ca fiu legitim încă din momentul nașterii lui. (Cas. s. I decizia No. 129 din 13 Februarie 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Tribunalului Vlașca No. 209/912)

CASAȚIE S. II

Recurentul Ion M. Silescu prin d-nii avocați P. Borș și V. Atanasovici.

Intimatul I. Diaconescu ș. a., prin d-nii avocați S. D-trescu, Chr. Tomulescu și Em. Dan.

***Urmărire imobiliară. — Motive ce nu se pot propune direct în casație. — Perimarea comandamentului. — Neregularitatea afiștelor și publicațiilor.**

1. a) Perimarea comandamentului trebuie propusă și discutată la instanța de urmărire, ea neputând fi invocată pentru prima oară în Casație, nefiind de ordine publică.

b) De asemenea, dispozițiunile relative la lipirea afiștelor la publicațiunile de vânzare, precum și la termenele adjudecării nu sunt de ordine publică și prin urmare nerespectarea lor nu poate atrage nulitatea urmăririi, dacă nu s'a făcut tribunalului o asemenea propunere.

c) Nu se poate cere casarea unei ordonanțe de adjudecare, care este bună și legală, pentru motivul că din eroare s'a mai format o a doua ordonanță, purtând alt număr și altă dată, dar pe care debitorul urmărit n'a atacat-o cu recurs. (Cas. s. II decizia civilă 25 din 28 Ianuarie 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra ordon. de adjud. a Trib. Ilfov s. notariat No 7910/912).

Recurentul T. Rădulescu prin d-l avocat P. Pom.
Intimatul M. Surdu, lipsă.

***Urmărire de venituri. — Pământ rural. — Validarea urmăririi prin hotărâre definitivă. — Contestație. — Dacă pe această cale se poate reveni, sub cuvânt că pământul e inalienabil. — Soluție negativă. — Autoritatea lucrului judecat.**

2. Odată ce s'a admis printr-o hotărâre definitivă urmărirea veniturilor unui pământ, nu se mai poate, pe cale de contestație, pune din nou în discuție validitatea urmăririi pe motiv că pământul este inalienabil, potrivit dispozițiunilor legilor rurale din 1864 și 1879, căci s'ar

viola autoritatea lucrului judecat. (Cas. s. II, decizia civilă 30 din 30 Ianuarie 1913, prin care s'a casat sentința trib. Brăila s. I No. 210/912).

Recurentul Anton Martiș, prin d-l avocat P. Manoliu.
Intimatul P. P. Baraț ș. a. prin d-l avocat G. Costache.

***Pământ rural. — Urmărirea veniturilor lui. — Admisibilitate în principiu. — Limita în care ele pot fi urmărite. — Art. 110 l. j. p. și 486 pr. civilă.**

3. Veniturile pământurilor date locuitorilor săteni prin legile de improprietare pot fi în principiu urmărite, cu restricținea însă, în caz caz când debitorul nu are alte mijloace de trai, ca tribunalul să fixeze o parte din ele ca să servească pentru întreținerea lui și a familiei lui. (Cas. s. II, decizia civilă No. 40 din 5 Februarie 1913, prin care s'a casat sentința Trib. Roman No. 443/912).

Recurentul Gh. I. Popovici ș. a., prin d-nii avocați Macri și Poni.

Intimatul Judele sindic al Trib. Tutova în falimentul G. Răscanu prin d-l avocat T. R. Marinescu.

***Faliment. — Scoaterea în vânzare a imobilului falitului de judecătorul sindic. — Contestație din partea soției falitului. — Respingerea ei. — Neapelabilitatea sentinței tribunalului. — Art. 525 și 533 pr. civ. și art. 810 c. com.**

4. Hotărârea dată de tribunal asupra contestației făcută de un al treilea, conform art. 525 și urm. din procedura civilă, în contra scoaterii în vânzare a imobilului falitului de către judecătorul sindic, pe baza art. 810 c. comercial, este fără drept de apel la Curte, în cazul când se respinge contestația, potrivit art. 533 pr. civ. (Cas. s. II, decizia civilă No. 41 din 6 Februarie 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei C. de apel Iași s. I, No. 77/912).

CASAȚIE S. III

Recurenta Firma Th. C. Melaza & C-o, prin d-l avocat N. Miteșcu.

Intimatul C. Cantacuzino-Pășcanu ș. a., prin d-l avocat I. Bruma.

Societate comercială. — Persoană juridică. — Recurs semnat cu numele firmei sociale, fără arătarea persoanei fizice ce o reprezintă. — Nulitate.

1. Societățile comerciale, printr-o ficțiune a legii, constituind niște persoane juridice distincte de aceia a asociațiilor, ele trebuiesc a fi reprezentate în actele ce fac în justiție printr-o persoană fizică, așa că o cerere de recurs în casație semnată cu numele persoanei abstracte, fără arătarea și individualizarea numelui persoanei fizice ce o reprezintă, nu poate să lege instanța în mod valabil și legal și deci un asemenea recurs urmează să fie anulat. (Cas. s. III decizia No. 48 din 25 Ianuarie 1913, prin care s'a anulat recursul făcut contra deciziei C. de apel Iași s. I No. 23/912).

Recurenta Epitropia Bisericii Adormirea Maicei Domnului din Giurgiu, prin d-l avocat C. S. Dumitrescu.

Intimatul Petre Stănescu, lipsă.

Mărturisire — Declarație făcută în instanță de un avocat în prezența părții. — Trecerea ei în procesul-verbal al ședinței, fără a se îndeplini cerințele art. 232 pr. civilă. — Opozabilitatea ei.

2. Îndeplinirea formalității prescise de art. 232 combinat cu 124 din codul de procedură civilă, de a se semna declarația sau mărturisirea de către partea care a făcut-o, în procesul verbal al ședinței, se cere numai atunci când se face de către una din părțile litigante o cerere de a se supune cealaltă parte la interogator, iar nu și în cazul când însăși partea de la sine, sau prin avocatul care o asistă în instanță face o declarație sau o mărturisire. În acest din urmă caz este destul conform art. 124 pr. civ., să se treacă declarația părții în procesul verbal al ședinței, pentru ca ea să-i fie opozabilă. (Cas. III decizia No. 54 din 28 Ianuarie 1913, prin care s'a casat jurnalul Trib. Vlașca No. 8205/912).

Recurentul Nicu Filipovici prin d-l avocat C. Bădulescu.

Intimatul Judele sindic al Trib. Ilfov și Teodosiu Ioanțiu, lipsă

***Faliment. — Comerciant. — Manifestarea și realizarea intențiunii de a face comerț. — Săvârșirea unor acte caracteristice comerțului. — Dacă poate fi considerat ca comerciant, deși n'a făcut niciun act de exercițiu a profesiunii. — Art. 7 c. comercial.**

3. Comerțul fiind accesibil ori-cui voește să-l exercite, individul care manifestă și realizează intențiunea de a-l face, trebuie să fie prin aceasta chiar, considerat ca comerciant și deci poate fi declarat în stare de faliment, de oare-ce definițiunea dată de art. 7 din codul comercial nu este strict limitativă și nu se poate trage un argument contrariu din termenii în care e conceput; din contră, cel care săvârșește actele caracteristice comerțului ca: deschiderea unui birou, înscrierea firmei, ținere de registre comerciale, anunțuri prin ziare, circulări, angajarea unui personal etc., își manifestă în modul cel mai formal și public voința de a fi comerciant și această voință astfel exprimată îi conferă calitatea de comerciant, deși nu a făcut nici un act de exercițiu a profesiei. (Cas. s. III, decizia No. 132 din 1 Martie 1913, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții de apel Buc. s. I No. 53/912).

Ecouri dela examenele de drept

XI

— Ce se înțelege prin *pacta vestita* în opozițiune cu *pacta nuda*?

—

— Nud înseamnă gol; deci ce poate să însemne *pactum vestitum*?

— Pact plin!